

فلسفه تربیت و قیام عاشورا
در ابعاد انسانی شناخته و ارزش شناخته

مریم السادات طباطبایی حمصی

فلسفه تربیتی قیام عاشورا در ابعاد انسان‌شناختی و ارزش‌شناختی

سروشنامه عنوان و نام پدیدآور مشخصات نشر مشخصات ظاهری شابک	نویسنده مریم السادات طباطبایی حسینی ناشر صالحیان
۱۳۷۱ - طباطبایی حسینی، مریم السادات، فلسفه تربیتی قیام عاشورا در ابعاد انسان شناختی و ارزش شناختی / مریم السادات طباطبایی حسینی - ۱۳۹۷. تهران: انتشارات صالحیان، ۱۱۷ ص. ۵-۹۹-۶۰۴۵-۶۲۲-۹۷۸	ه آرای و طراحی جلد صالحیان نویسنده و سال پ اول ۱۳۹۰ شمارگان ۱۰۰۰ نسخه شابک ۵-۹۹-۶۰۴۵-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فبا موضوع: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق. موضوع: Hosayn ibn 'Ali, Imam III, 625-680 موضوع: واقعه کربلا، ۱ ق. موضوع: Karbala, Battle of, Karbala, Iraq, 680 موضوع: عاشورا - جنبه های جامعه شناختی Tenth of Muharram -- Sociological aspects موضوع: تربیت اخلاقی موضوع: Moral education موضوع: اسلام و انسان گرایی موضوع: Islam and humanism موضوع: رده بندی کنگره موضوع: رده بندی دیویی موضوع: شماره کتابشناسی ملی	کلیه حقوق این اثر محفوظ می باشد.
تلفن: ۰۰۹۱۹۰۸۱۰۱۴۲-۶۶۹۷۹۳۰۰ آدرس: تهران - میدان انقلاب - کارگر جنوبی - کوچه شهدای زاندارمری - ساختمان گلستان - پلاک ۱۲۷ - واحد ۳ سایت انتشارات: www.pubsalehivian.com	قیمت ۱۵۰۰۰ تومان

فهرست

۱۱	پیشگفتار.....
۱۳	فصل اول (مقدمه).....
۱۵	قیام عاشورا.....
۱۵	فلسفه تربیت.....
۱۵	اهداف تربیت.....
۱۵	مبانی تربیت.....
۱۶	اصول تربیت.....
۱۶	انسان شناسی.....
۱۶	ارزش شناسی.....
۱۶	روش تربیتی.....
۱۹	فصل دوم (ابعاد قیام عاشورا).....
۱۹	زندگینامه امام حسین (ع).....
۲۱	ابعاد قیام عاشورا.....
۲۱	ابعاد سیاسی.....
۲۲	ابعاد اقتصادی.....
۲۳	ابعاد فرهنگی.....
۲۴	تأثیرات تربیتی قیام در جنبش های جهانی.....
۲۵	فصل سوم (اهداف قیام عاشورا).....
۲۵	اهداف تربیتی قیام عاشورا.....
۲۵	هدف غایی.....
۲۶	اهداف واسطه‌ای.....
۲۶	احیای دین و دین‌داری.....
۲۷	احیای امر به معروف و نهی از منکر.....
۲۷	احیای نماز.....
۲۸	تبیین و روشنگری.....
۲۸	هدایت‌گری و حمایت از مردم.....
۲۹	بیدار کردن وجدان خفته مردم.....
۳۰	رسوا ساختن بنی‌امیه و حامیان آن‌ها.....
۳۰	احیای سنت و منطق نبوی.....
۳۱	احیای قداست ارزش‌ها.....
۳۱	احیای مقام و قداست قرآن کریم.....
۳۲	لزوم حاکمیت شایستگان بر جامعه.....
۳۳	احیای عدالت‌خواهی و عدالت‌طلبی.....
۳۴	احیای آزادی خواهی و عزت نفس.....

۳۴	دفاع از اسلام حقیقی
۳۵	استبداد ستیزی و نفی آن
۳۶	شناسایی حق از باطل
۳۷	جلوگیری از گسترش فرهنگ حیل و تزویر
۳۹	برتری دادن امور اخروی بر امور دنیوی
۴۰	تولی و تبری
۴۰	ایستاده‌گی در مقابل ظلم
۴۱	جلوگیری از انحراف در اسلام
۴۱	انجام وظیفه‌ی شرعی و احساس مسئولیت
۴۲	مقابله با کمین و طغوت
۴۲	مبانی انسان‌شناختی، اصول و روش‌های تربیتی قیام عاشورا
۴۲	مبنا: اختیار و انتخاب
۴۳	اصل: ضرورت مشارکت انسان
۴۳	روش تربیتی: انتخاب
۴۴	مبنا: تفاوت‌های فردی
۴۵	اصل: رعایت تفاوت‌های فردی
۴۵	روش تربیتی: محبت
۴۶	مبنا: مقاومت و تأثیرگذاری بر شرایط در تمام کالیف
۴۷	اصل: لزوم مسئولیت در تربیت
۴۷	روش تربیتی: تحریک عواطف
۴۹	مبنای ششم: آزادگی
۴۹	اصل ششم: ضرورت حریت طلبی انسان
۵۰	روش تربیتی: موعظه
۵۱	مبنای هفتم: کرامت انسان
۵۲	اصل ششم: عزت‌مداری
۵۳	روش: مقایسه
۵۴	مبانی ارزش‌شناختی، اصول و روش‌های تربیتی قیام عاشورا
۵۴	مبنا: مشارکت زنان
۵۴	اصل: لزوم مشارکت زنان در امور جامعه
۵۵	روش: ترغیب و تشویق متربی
۵۵	مبنا: حقوق دیگران
۵۶	اصل: ضرورت آموزش احترام به حقوق دیگران
۵۶	روش تربیتی: تعجب
۵۷	مبنا: عفاف و حجاب
۵۸	الف) فرار بانوان از معرض خطر
۵۸	ب) مجلس عیدالله بن زیاد
۵۹	اصل: اهمیت حفظ و رعایت عفاف و حجاب

۵۹	روش تربیتی: عادت دادن از کودکی و انتقال
۶۰	مینا: مواجهه و رویارویی با دشمن
۶۱	اصل: شجاعت در مواجهه و رویارویی با دشمن
۶۱	روش تربیتی اول: تحقیر دشمن
۶۲	روش تربیتی دوم: کنایه
۶۳	روش تربیتی سوم: تغافل
۶۴	روش تربیتی چهارم: دلالت به توبه پذیر بودن خداوند
۷۰	روش تربیتی پنجم: احترام گذاشتن
۷۰	مینا: شهادت
۷۱	اصل: شهادت طلب
۷۲	روش تربیتی ششم: سرزنش
۷۲	مینا: ارزش عهد و پیمان
۷۳	اصل: ضرورت وفای به عهد
۷۳	روش تربیتی: جلب توجه مخاطب خاص
۷۳	مینا: زمان
۷۴	اصل: اغتنام فرصت‌ها
۷۵	روش تربیتی: مواجهه با نتایج اعمال
۷۷	مینا: ارزش صبر
۷۷	اصل: رعایت صبر به هنگام مصائب و شدائد
۷۷	روش تربیتی اول: دعا و عبادت
۷۸	روش تربیتی دوم: روشنگری
۷۹	روش تربیتی سوم: استفهام
۷۹	مینا: یاران امام (ع)
۸۰	اصل تربیتی: ارزش جذب حداکثری و دفع حداقلی
۸۱	روش تربیتی: تبیین و روشنگری
۸۳	مینا: روابط اجتماعی
۸۵	اصل: لزوم رعایت عدالت
۸۵	روش تربیتی: تصدیق
۸۷	فصل چهارم (مبانی فلسفی، اصول تربیتی و روش های تربیتی حاصل از قیام عاشورا)
۸۷	اخلاص و خدامحوری
۸۹	آشکار ساختن و تبیین صحیح حقایق
۸۹	هدایت و حمایت مردم
۹۰	بیدار کردن وجدان خفته مردم
۹۰	آشکار نمودن نیرنگ های بنی امیه و حامیان آن‌ها
۹۰	احیای سنت و منطق نبوی
۹۱	احیای دین و دینداری
۹۱	احیای امر به معروف و نهی از منکر

۹۱	احیای قداست ارزش‌ها
۹۲	احیای مقام و قداست قرآن کریم
۹۲	رجحان تربیتی به مربی (از سوی مربی)
۹۳	احیای عدالت خواهی و عدالت طلبی
۹۳	احیای نماز
۹۳	مدافع اسلام ناب محمدی
۹۴	استبداد ستیزی و نفی آن
۹۴	ایستادگی در برابر ظلم
۹۴	جلوگیری از انحراف در اسلام
۹۴	تکلیف‌های
۹۵	مختار بودن انسان
۹۵	در نظر گرفتن تفاوت‌های فردی (تناسب تکلیف و توانایی)
۹۶	محبت
۹۶	اهمیت عدم توجه صرف به دنیا
۹۶	مسئولیت‌پذیری
۹۷	موعظه
۹۷	مقایسه
۹۷	حق طلبی
۹۸	عمل‌گرایی
۹۸	تحریک عواطف
۹۹	لزوم مشارکت زنان در امور جامعه
۹۹	ضرورت احترام به حقوق دیگران در تعلیم و تربیت
۹۹	ضرورت حفظ حجاب و عفاف در شرایط توان‌امان عادی و بحرانی
۱۰۰	جهاد
۱۰۰	ولایت مداری
۱۰۱	انتقال و عادت دادن
۱۰۱	انتخاب الگو
۱۰۲	عفت
۱۰۲	احترام گذاشتن
۱۰۳	شهادت طلبی
۱۰۳	رعایت صبر به هنگام مصائب و شدائد
۱۰۳	دعا و عبادت
۱۰۳	شجاعت در مواجهه و رویارویی با دشمن
۱۰۴	جذب حداکثری و دفع حداقلی
۱۰۴	تحقیر دشمن
۱۰۵	کنایه
۱۰۵	تفاضل

۱۰۵	توبه پذیری
۱۰۶	تدبیر در قیام
۱۰۷	فصل پنجم (سخن پایانی)
۱۱۱	منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

هدف کتاب حاضر، تبیین فلسفه تربیتی قیام عاشورا است. این کتاب از نوع کیفی بوده و روش به کار رفته در آن؛ توصیفی - تحلیلی می‌باشد. از توصیف به منظور بیان وقایع، اقوال و معرفی اشخاص در قیام عاشورا با استفاده از منابع تاریخ اسلام استفاده به عمل آمد و از تحلیل به منظور شناسایی و تبیین اهداف، مبانی انسان‌شناختی و ارزش‌شناختی و اصول و روش‌های تربیتی متناظر با مبانی یاد شده استفاده شد. نتایج نشان می‌دهد که قیام عاشورا به مثابه یک نظام تربیتی دارای اهداف، مبانی، اصول و روش‌های تربیتی است و در نوع خود حاوی مبانی فلسفی در ابعاد انسان‌شناختی و ارزش‌شناختی است. مبانی تربیتی قیام عاشورا در بعد انسان‌شناختی عبارت‌اند از: فطرت، اختیار، آزادی، کرامت، عزت، گدایش به حق و تفاوت‌های فردی. همچنین مبانی تربیت در بعد ارزش‌شناختی عبارت‌اند از: صدا محوری، حق‌طلبی، عدالت‌جویی، مسئولیت‌پذیری، آزادگی، عزت‌مداری، ظلم‌ستیزی، شهادت‌طلبی، وفای به عهد، ایثار و فداکاری، ایستادگی و مقاومت، مدیریت کردن. هر یک از مبانی یاد شده اصول و روش‌های تربیتی متناظر با خود را به همراه دارند. اصول تربیتی متناظر با مبانی انسان‌شناختی عبارت‌اند از: اختیار و انتخاب، تفاوت‌های فردی، مسئولیت انسان در انجام تکالیف، آزادی، عزت و کرامت اصول تربیتی متناظر با مبانی ارزش‌شناختی عبارت‌اند از: مشارکت زنان، احترام گذاشتن به حقوق دیگران، جهاد، مشارکت، احترام به حقوق دیگران، ولایت و رهبری، حجاب و عفت، مهربانی نسبت به دشمن، شهادت‌طلبی، وفای به عهد، اغتنام فرصت‌ها، صبر و عدالت روش‌های تربیتی متناظر با انسان‌شناختی و ارزش‌شناختی عبارت‌اند از: موعظه، معرفی الگو، تکرار، تکریم و تشویق دوست، مقایسه، توجه مخاطب خاص، روش خطاب افراد به طور خاص، استهفام، تعجب، عتاب و سرزنش، مخاطب‌شناسی، تبیین و ارائه درست مطالب، محبت، تصدیق، انتقال، تحقیر دشمن، کنایه، مواجهه با نتایج اعمال، توبه، تغافل، زمینه‌سازی، آسوده‌سازی، احترام گذاشتن، تحریک عواطف و دعا و عبات قابل شناسایی است. در تحلیل هر یک از اهداف یاد شده با نظر به مبانی، اصول و روش‌های تربیتی متناظر با آن که دارا است، می‌تواند تأثیراتی در حوزه‌های هدف، روش، محتوا و ارزشیابی در تعلیم و تربیت از خود بجای بگذارد. کاربرست اهداف، مبانی، اصول و روش‌های تربیتی متناظر با آن در تعلیم و تربیت به ایجاد نظام تربیتی منحصر به فردی خواهد انجامید که از جمله نتایج آن حق‌طلبی و استبداد ستیزی و نفی آن خواهد بود.